

Urter til
Vårtreffet i Botanisk hage
28.05.2017

Ansvarlig for urter: Trine Nervum og Liv Jæger

Denne katalogen er med forbehold om at det kan bli noen endringer.

Abrodd Trappeurt, fjøsurt <i>Artemisia abrotanum</i> Kurvplantefamilien Flerårig Slår lett rot i bark, torvstrø og sand Lett jord, solrik plass Skjær tilbake på våren for å bevare formen Beskytt røttene om vinteren Formering: stiklinger	Hører opprinnelig til i Sør-Europa og Asia. Sterk, søt gjennomtrengende duft som minner om sitron. Hjelper til å holde insekter unna. Tar bort uønsket duft fra hendene ved berøring. Blader kan brukes i salat, til kål og fet fisk Aroma til eddik.	Abrodd
Agurk Frilandsagurk <i>Cucumis sativus</i> Gresskarfamilien Ettårig Bærer jevnt og gir stor totalavling Frukt med god indre kvalitet Danner normalt kun hunnblomster og fruktene utvikles uten bestøvning og frødannelse Formering: frø	Hører opprinnelig til i India allerede for 3000 år siden. Velkjent grønnsak i salater, til pålegg, innlagt i eddik, dressinger med mer.	Agurk Frilandsagurk
Agurkurt Lysblomst <i>Borago officinalis</i> Rubladfamilien Ettårig Hardfør Selvsår seg villig Kalkholdig, næringsrik jord. Bruk mager jord på balkong Formering: frø	Hører opprinnelig til i Middelhavsområdet, brakt til Norge av munkene. Mild agurksmak Både blomster og blad er spiselige. Brukes i salater. Fin dekorasjon i isbiter og på kaker. Kan kokes som spinat eller brukes som suppekrydder.	Agurkurt

Basilikum Vanlig <i>Ocimum basilicum</i> Leppeblomstfamilien Ettårig Vannes fra skålen. Liker seg på varmt og beskyttet sted, ikke under 15 C utendørs. Var for trekk og vind. Egner seg som potteplante. Toppes for tettere bladvekst. Formering: frø	Hører opprinnelig til i tropiske områder i Asia og det østlige Afrika. Mild, søt og varm Til tomatretter, pesto, pizza, salater, sauser, kjøtt, fisk, kylling, oljer og eddik.	Basilikum Vanlig
Basilikum Dark opal, Rød <i>Ocimum basilicum</i> Leppeblomstfamilien Ettårig Vannes fra skålen. Liker seg på varmt og beskyttet sted, ikke under 15 C utendørs. Var for trekk og vind. Egner seg som potteplante. Toppes for tettere bladvekst. Formering: frø	Hører opprinnelig til i tropiske områder i Asia og det østlige Afrika. Sterk pepperaktig duft. Til tomatretter, pesto, pizza, salater, sauser, kjøtt, fisk, kylling, oljer og gir en purpurrød farge til eddik.	Basilikum Rød
Basilikum Thai <i>Ocimum basilicum</i> Leppeblomstfamilien Ettårig Vannes fra skålen. Liker seg på varmt og beskyttet sted, ikke under 15 C utendørs. Var for trekk og vind. Egner seg som potteplante. Toppes for tettere bladvekst. Formering: frø	Hører opprinnelig til i tropiske områder i Asia og det østlige Afrika. Smak som minner om anis, søtlig duft av en blanding av lakris og mynte. Krydder i det asiatiske kjøkken brukt i wok og supper. Brukes også som ferskurt i te.	Basilikum Thai

Basilikum Piccolino <i>Osimum basilicum</i> Leppeblomstfamilien Ettårig Vannes fra skålen. Liker seg på varmt og beskyttet sted, ikke under 15 C utendørs. Var for trekk og vind. Egner seg som potteplante. Toppes for tettere bladvekst. Formering: frø	Hører opprinnelig til i tropiske områder i Asia og det østlige Afrika. Populært krydder i Middelhavslandene. Ferske og tørkede blad brukes mye i det italienske kjøkken til pesto og salat.	Basilikum Piccolino
Basilikum Sitron <i>Osimum x citriodora</i> Leppeblomstfamilien Ettårig Vannes fra skålen. Liker seg på varmt og beskyttet sted, ikke under 15C utendørs. Var for trekk og vind. Egner seg som potteplante. Toppes for tettere bladvekst. Formering: frø	Hører opprinnelig til i New Mexico. Sterk sitronduft. Til fisk, skalldyr og i eddik.	Basilikum Sitron
Basilikum Genovese <i>Osimum basilicum</i> Leppeblomstfamilien Ettårig Vannes fra skålen. Liker seg på varmt og beskyttet sted, ikke under 15 C utendørs. Var for trekk og vind. Egner seg som potteplante. Toppes for tettere bladvekst. Formering: frø	Hører opprinnelig til i tropiske områder i Asia og det østlige Afrika. Sterk pepperaktig duft. Til tomatretter, pesto, pizza, salater, sauser, kjøtt, fisk, kylling, oljer og eddik.	Basilikum Genovese

Basilikum Fino Verde <i>Osimum minimum</i> Leppeblomstfamilien Ettårig Vannes fra skålen. Liker seg på varmt og beskyttet sted, ikke under 15 C utendørs. Var for trekk og vind. Egner seg som potteplante. Toppes for tettere bladvekst. Formering: frø	Hører opprinnelig til i tropiske områder i Asia og det østlige Afrika. Sterk søt pikant krydret smak. Til tomatretter, pesto, pizza, salater, sauser, kjøtt, fisk, kylling, oljer og eddik.	Basilikum Fino Verde
Basilikum Cinnamon <i>Osimum basilicum</i> Leppeblomstfamilien Ettårig Vannes fra skålen. Liker seg på varmt og beskyttet sted, ikke under 15 C utendørs. Var for trekk og vind. Fin som potteplante. Formering: frø	Hører opprinnelig til i tropiske områder i Asia og det østlige Afrika. Sterk kanel duft. Til te, dessert, i gryteretter og til meksikansk mat.	Basilikum Cinnamon
Blomkarse Purple Emperor <i>Tropaeolum majus</i> Blomkarsefamilien Ettårig Veldrenert, ikke for næringsrik jord, da blir det blir det mye blad og lite blomster. Holder kålsommerfugler borte, ikke likt av snegler. Solrik eller halvskygge. Formering: frø	Hører opprinnelig til i Sør-Amerika, særlig i Peru og Bolivia. Skarp karse-lignende smak. Blomster og blader kan spises. Inneholder mye C-vitamin. Brukes til kremost, eggeretter og salater.	Blomkarse Purple Emperor

Dill Bladdill <i>Anethum graveolens</i> Skjermplantfamilien Ettårig Skjermplante med gule frø og lett gjenkjennelig duft. Trives i veldrenert jord og jevn fuktighet Friland eller potteplante. Formering: frø	Hører opprinnelig til i midt østen og India. Dill er en kjent krydderurt i Norge Den brukes til poteter, sild, småagurker, kokt fisk og gravet fisk. Dill er uunnværlig til skalldyr, er utmerket i salater, i hvit saus og fin til å pynte fat med.	Dill
Estragon Russisk <i>Artemisia dracunculus</i> Kurvplantfamilien Flerårig Trives best på et lunt og solrikt voksested. Veldrenert og sandblandet jord. Formering: frø og stiklinger	Hører opprinnelig til i Sør Europa og i Nord Amerika. Velduftende halvbusk, mørkegrønn findelt bladverk med en mild anissmak. Ferske og tørkede blader brukes i eggretter, salat, fiskeretter og bearnaisesaus.	Estragon Russisk
Estragon Tysk <i>Artemisia dracunculus</i> Kurvplantfamilien Flerårig Trives best på et lunt og solrikt voksested. Veldrenert og sandblandet jord. Formering: stiklinger	Hører opprinnelig til i Sør Europa og i Nord Amerika. Velduftende halvbusk, mørkegrønn findelt bladverk med en mild anissmak. Ferske og tørkede blader brukes i eggretter, salat, fiskeretter og bearnaisesaus.	Estragon Tysk

Grønncål Westlander <i>Brassica oleracea var. sabellica</i> Korsblomstfamilien Ettårig Hardfør, står helt til frosten kommer. Formering: frø	Hører opprinnelig til i Europa. Full av vitaminer, mineraler og kostfiber. Brukes i smoothie, supper, tørket som chips og pesto.	Grønncål
Grønncål Rød <i>Brassica oleracea var. sabellica</i> Korsblomstfamilien Ettårig Hardfør, står helt til frosten kommer. Formering: frø	Hører opprinnelig til i Europa. Full av vitaminer, mineraler og kostfiber. Brukes i smoothie, supper, tørket som chips og pesto.	Grønncål Rød
Hageerter Aslaug <i>Pisum sativum L.</i> Erteblomstfamilien Ettårig Blir ca 1 meter høy, gir saftige grønne belger, trenger støtte. Formering: frø	Hører opprinnelig til i Sørvest Asia. Dette er en norsk sort som ble utviklet i Ås i 1989. Brukes ferske i salater eller kokes.	Hageerter Aslaug

Hagekjørvel <i>Anthriscus cerefolium</i> Skjerimplantefamilien Etårig God og næringsrik jord. Vannes jevnt. Tåler kjølig vokseplass og skygge. Formering: frø	Hører opprinnelig til i Sørøst Europa. Smaken er anisaktig, lakrislignende. Brukt i dropsproduksjon. Yngre blader brukes i salater, grønne sauser, supper, eggretter, på grønnsaker og til kylling og kalvekjøtt.	Hagekjørvel
Isop <i>Hyssopus officinale</i> Leppeblomstfamilien Flerårig. 40-50 cm. Lettdyrket. Tørr, mager jord. Lett å dyrke. Skjæres ned om våren, fornyes hvert 5. år. Vakker prydplante. Hekk- og kantvekst. Steinbed og fjellhager. Formering: frø	Denne planten hører opprinnelig til i Mellom og Sør-Europa samt Vest Asia. I Norge kjent som en gammel klosterplante. Aromatisk duft. Pepperaktig, litt bitter smak. Bladene brukes både ferske og tørket. Salat og suppekrydder. I kokevannet til fet fisk. Smaksetting av desserter.	Isop
Isop Anisisop <i>Agastache foeniculum</i> Leppeblomstfamilien Flerårig Lang blomstringstid! Stive, rette stengler. Solrik plassering i varm og drenert jord. Jevn fuktighet. Kan toppes for å få en kraftigere plante. Egner seg godt som potteplante. Formering: frø	Hører opprinnelig til i NordAmerika. Lakrisduftende blad og nektarfylte fiolette blomsteraks. Te av nye blad og blomster, ferske eller tørkede. Bruks i salater og desserter. Den kan smaksette snaps og likør.	Anisisop

Jordskokk <i>Helianthus tuberosus</i> Kurvblomstfamilien Flerårig Jordskokken er lett å dyrke. Den tåler å overvintre ute Jordskokk trenger mye gjødsel. Formering: rotdeling	Hører opprinnelig til i Nord Amerika. Nøtteaktig og søtlig smak. Brukes i puré fløtegratinert, i potetmos, smørdampet og som suppe.	Jordskokk
Karve <i>Carum carvi</i> Skjermplantefamilien Toårig, men frør seg. 15-50 cm Kan finnes viltvoksende. Tåler ikke å flyttes. Formering: frø	Hører opprinnelig til i Europa, Asia, India, Nord Afrika Minst 5000 år gammel plante. Ferske blad og røtter brukes i supper, karvekålsuppe. Frø i søtsaker, kjeks, brød, ost, pickles, surkål og brennevin.	Karve
Koriander <i>Coriandrum sativum</i> Skjermplantefamilien Ettårig 30-50 cm Trenger mye lys, næring og godt med vann, kan tørke litt mellom vanning Vannes fra skålen Tåler ikke å flyttes Formering: frø	Hører opprinnelig til i Sør-Europa og Vest Asia. Velkjent krydder i asiatisk og meksikansk kjøkken. Brukes i chutney, salsa, guacamole, supper, asiatiske gryteretter.	Koriander

Lakrisrot <i>Glycyrrhiza glabra</i> Ertefamilien Ettårig, Toårig Blir 50-150 cm høy. Frøene spirer sakte og ujevnt. Trives i dyp, fuktig sandblandet jord. Jordstengelen kan bli en meter lang Kan ikke overvintre ute i Norge Formering: frø	Hører opprinnelig til i Spania , Hellas og Tyrkia. Ekte lakris. Rotsaften brukes som smakstillsetning. Oppreist, stødig plante med store lysegrønne parblad og lys blåfiolette ertebloomster.	Lakrisrot
Lavendel Vanlig <i>Lavandula angustifolia</i> Leppeblomstfamilien Flerårig 20-60 cm. Hardfør Godt drenert sandjord, åpen vokseplass Hønsegjødsel tidlig om våren. Bør fornyes med jevne mellomrom Stusses om våren Formering: Frø, stiklinger, avleggere	Hører opprinnelig til i Frankrike, Middelhavsområdet, Kanariøyene og India. Dyrkes mest for duften. Brukes i grillet lam og viltretter. Lavendel-is, urtegelé. En av krydderne i Herbes de Provence. Duftposer mot møll.	Lavendel Vanlig
Lavendel Spiklavendel <i>Lavandula latifolia</i> Leppeblomstfamilien Flerårig Ikke vinterherdig Solrikt sted, godt drenert sandblandet, kalkholdig jord Egner seg som potteplante Formering : frø	Hører opprinnelig til i Spania Buskete vekst med fiolette blomster. Sterk, aromatisk med en duft av kamfer. Mye brukt i eteriske oljer. Mest brukt for duftens skyld. Fin pryddplante i hagen.	Spiklavendel

Løk Gressløk <i>Allium schoenoprasum</i> Løkfamilien Flerårig 30 cm Sol-skygge Hardfør En tradisjonell gressløk, hurtigvoksende og finbladet Vanlig jord, jevnt fuktig Formering: frø, rotdeling	Hører opprinnelig til i Kina. Dekorative, spiselige blomster. Bra sort å fryse ned. Tørkede blomster kan også brukes som evighetsblomster. Anvendes til egg, osteretter, fisk, gratenger, silderetter og salater. Blomsten brukes gjerne som pynt.	Gressløk
Løk Kinesisk gressløk <i>Allium tuberosum</i> Løkfamilien Flerårig 40 cm. Hardfør Vokser i tuer Næringsrik og veldrenert jord Lettdyrket Sol eller halvskygge Formering: frø, rotdeling	Hører opprinnelig til i Kina. Hvite/svakt blå blomster i skjerm. Kryddergrønt med mild hvitløkssmak. Blomstene er også spiselige. Fin prydblant. Blomstrer hele sommeren.	Kinesisk gressløk
Løk Luftløk Etasjeløk <i>Allium cepa</i> Løkfamilien Flerårig Blomstrer ikke, men setter yngeløk i spissen av skuddene. Vokser i flere etasjer Krever vanlig god jord Bare kjent i kultur Formering: babyløk	Hører opprinnelig til i Kina. Brukes som grønnsak og krydder. Bruk løken som løk, bladene som purre. Yngeløk i pickles. Hele planten er spiselig, løk, stengel og babyløk i toppen. Dekorativ i hagen.	Luftløk Foto: Tord Beien

Ramsløk Alpeløk, Seiersløk <i>Allium ursinum</i> Løkfamilien Flerårig 25 cm, tidlig vårplante Liker fuktig, fruktbar jord og hel- / halvskygge. Visner til St. Hans. Vokser vilt. Formering: Så direkte på vokseplassen. Sår seg selv. Kan deles om høsten.	Hører opprinnelig til i Sør Europa og Asia. Konvalliknende blad og hvite stjerneformete blomster. Blad brukes som krydder i sauser, i aromasmør, med cottage cheese og smøreost, puré. Erstatning for hvitløk. Blomsten er fin som dekorasjon i salater. Gammel klosterurt.	Ramsløk
Løpstikke Kjærlighetsurt <i>Levisticum officinale</i> Skjerimplantefamilien Flerårig 150-180 cm Hardfør Fyldig, fuktig, men godt drenert jord. Bearbeid jorden dypt og gjødsle ved første planting. Klipp ned langs kantene. Kan fryses eller tørkes. Krever plass. Formering: frø	Hører opprinnelig til i Iran. Stor og kraftig. Lukt og smak minner litt om selleri. Både rot, stilk og blad brukes som Suppekrydder. Friske blad i salat eller kokt som spinat. Kan brukes tørket i kjøttretter og sauser. Aromatisk i likør Kan fryses eller tørkes.	Løpstikke
Mangold Rhubarb chard Bladbete <i>Beta vulgaris</i> Amarantfamilien Ettårig God drenert jord Formering: frø	Hører opprinnelig til i Sør Europa. Bladene anvendes ferske i salater eller tillaget som spinat. Stenglene kan brukes som asparges. Fantes i Babylons hager. Kulturarv fra 1857.	Mangold

Mynte Eplemynte Rundmynte <i>Mentha suaveolens</i> Leppeblomstfamilien Flerårig 60 cm. Hardfør Formering: Rordeling, frø	Hører opprinnelig til ved Middelhavet. Gråfiolette blomster, runde, gråhvite, hårete blader. Høy plante. Duft av mynte & eple. Mer dempet enn andre mynter. Krydder i saus, salat og desserter. Nydelig te.	Eplemynte
Mynte Grønnmynte <i>Mentha spicata</i> Leppeblomstfamilien Flerårig 30-100 cm Fuktig og næringsrik jord, sol eller halvskygge Formering: Rotdeling	Hører opprinnelig til i Middelhavslandene. Brukes tørket i fiskeretter, lam, te, salater, supper og til myntegelé.	Grønnmynte
Mynte Ingefærmynte <i>Mentha x gracilis</i> Leppeblomstfamilien Flerårig 40-50 cm høy. Formering: Rotdeling	Hører opprinnelig til i Middelhavslandene. God til te og i desserter.	Ingefærmynte
Mynte Marokansk <i>Mentha Spiccata</i> Flerårig 40-50 cm høy. Formering: Rotdeling	Hører opprinnelig til i Middelhavslandene. God til te og i desserter.	Marokansk mynte

Mynte Peppermynnte <i>Mentha x piperita</i> Leppeblomstfamilien Flerårig 50-80 cm høy. Formering: Rotdeling	Peppermynnte er en krysning mellom grønnmynnte og vassmynnte. Brukes som smaksforsterker.	Peppermynnte
Mynte Sjokolademynnte <i>Mentha x piperita</i> Leppeblomstfamilien Flerårig 40-50 cm høy. Formering: Rotdeling	Hører opprinnelig til i Middelhavslandene. Den har et snev av sjokoladesmak. God til te, i desserter og i kalde drikker.	Sjokolademynnte
Persille Kruspersille <i>Petroselinum crispum</i> Skjermplantefamilien Toårig 30 -60 cm. Villig Trives i de fleste jordforhold og moderat med lys. I potte trives den best med tilføring av lekakuler og humus Kan høstes hele sommeren Formering: frø	Hørere opprinnelig til i Sørvest Asia og Middelhavsområdet. Småkrusete blad. Brukes som pynt ved servering og i supper og sauser. Persille brukes i sauser, marinader og wok.	Kruspersille

Persille Bladpersille <i>Apium graveolens</i> Skjermplantfamilien Ettårig 30-60 cm Trives i de fleste jordforhold og moderat med lys I potte trives den best med tilføring av lekakuler og humus. Formering: frø	Hørere opprinnelig til i Sørvest Asia og Middelhavsområdet. En persilleart med stor og flat bladvekst. Næringsrik: A-og C-vitamin, jern, kalsium, fosfor. Persille egner seg for frysing. Smak og bruk omtrent som kruspersille, men bladpersillen har litt sterkere smak.	Bladpersille
Ringblomst Balls Orange <i>Calendula officinalis</i> Kurvplantfamilien Ettårig 60 cm Hardfør Helst sol. Lett dyrket Rabatt- og snittblomst Verandakasser Formering: frø, selvsår seg	Hører opprinnelig til i Middelhavslandene og Iran. Kronblader og unge blad i salat og bakverk. Fremhever egensmaken i annen mat.	Balls Orange
Ringblomst Fiesta Gitana <i>Calendula officinalis</i> Kurvplantfamilien Ettårig 60 cm. Hardfør All jord som ikke er vanntrukket, helst sol Lett dyrket. Rabatt- og snittblomst Verandakasser Formering: frø, selvsår seg	Hører opprinnelig til i Middelhavslandene og Iran. Kronblader og unge blad i salat. Fremhever egensmaken i annen mat. Kronbladene kan erstatte safran.	Fiesta Gitana

Romersk kamille <i>Chamaemelum nobile</i> Kurvplantefamilien Flerårig 30 cm Hardfør Lett, veldrenert men fuktig jord. Fin som bunndekke. Verandakasse. Formering: Stiklinger, frø, sår seg selv	Hører opprinnelig til i Europa. Fjærlignende, søtt duftende findelt bladverk. Mer sammensatte blomster enn den vanlige kamillen Meget god og beroligende te. Bladene tar du om våren, blomst midtsommers. Hver blomst må knipes for hånd.	Romersk kamille
Salvie Kryddersalvie <i>Salvia officinalis</i> Leppeblomstfamilien Ettårig 50-60 cm Vakker lav busk med grålodne, aromatiske blad og rødfiolette blomster Lett, veldrenert jord – ikke sur. Kan høstes hele året. Formering: stiklinger, frø	Hører opprinnelig til i Middelhavsområdet. Først og fremst brukes salvie i kjøttretter av lam, svin, okse og i supper. Bladene kan brukes i te. Pasta med salvie er veldig godt, prøv også tomatsaus med salvie. Vakker lav busk med grålodne, aromatiske blad og rødfiolette blomster.	Kryddersalvie
Sar Sommersar Bønneurt Fattigmannspepper, Pepperurt <i>Satureja hortensis</i> Leppeblomstfamilien Ettårig 20-30 cm. Godt drenert jord. Avskjermet plass. Formering: Selvsår seg lett, frø	Hører opprinnelig til i det Østlige Middelhavsområdet og Svartehavet. Små hvite blomster. Avlange, spisse aromatiske blad. Brukes frisk og tørket. Pepperaktig smak. Eliminerer fettsmak. Som krydder i fet mat, bønne- og ertesuppe.	Sommersar

Sar Vintersar <i>Satureja montana</i> Leppeblomstfamilien Flerårig 20 cm Middels hardfør. Godt drenert jord. Avskjermet plass. Kan finnes vill i Norge. Formering: frø	Hører opprinnelig til i Nord Afrika, Sør-Sørøst Europa, Midtøsten og Sentral Asia. Buskaktig, vintergrønn med treaktig stilk. Kranser av hvite-rosa blomster, dekorativt mørkegrønt bladverk. Brukes som sommersar, men har sterkere smak. Spesielt god til bønneretter.	Vintersar
Sikororia <i>Chicorium intybus</i> Kurvplantefamilien Flerårig 70cm Blomstrer fra juli-september Formering: frø	Hører opprinnelig til i Europa, Nord Afrika og Vest Asia. En svært gammel kulturplante som har vært brukt både til mat og medisin. Blomst og blad kan brukes i salat.	Sikororia
Sitronmelisse Hjertensfryd <i>Melissa officinalis</i> Leppeblomstfamilien Flerårig 40-70 cm Ikke hardfør nok for de kaldeste vintrene i Oslo Lettdyrket. Mager jord Nesten all slags jord Egner seg for potte. Formering: Vedrotdeling, frø	Hører opprinnelig til i Orienten. Grønne ovale blader, tannete og lett Rynkete. Lukter og smaker sitron. Dufter deilig. Bruk friske blader. Hakk over fisk- og soppretter, dessert, ost.	Sitronmelisse

Solsikke Lave <i>Helianthus annuus</i> Kurvplantefamilien Ettårig Trives best i full sol og varm temperatur Formering: frø	Hører opprinnelig til i Mexico. Frø blir spist ferske eller ristede, brukt i baking og i salater. Oljen som utvinnes fra frøene brukes i mat, til steking. Blomsterknopper og blomsterblader kan spises. Blomsterbladene, har en mild nøtteaktig smak, fargerikt innslag i salaten.	Solsikke
Stevia <i>Stevia rebaudiana</i> Kurvplantefamilien Ettårig, flerårig 30 cm. Vanlig jord, litt sur Må ikke tørke ut Knip hver 3.-4. uke Etter hvert som bladene brukes. Kan med fordel tørkes. Formering: frø, stiklinger	Hører opprinnelig til i Paraguay. Er blitt brukt som naturlig søtningsmiddel i Søramerika i over 1500 år Sukkerplante. 40 ganger søtere enn sukker. Nesten helt kalorifri. Søtningsstoff i te. Kan brukes både tørket og fersk.	Stevia
Tagetes Sitrontagetes Signet Lemon <i>Tagetes tenuifolia</i> Korgplantefamilien Ettårig 20 -30 cm. Ampler, blomsterkasser, rabatter. Sol, halvskygge Knip for å få lengre blomstring Tørk ut før vanning Toppes Formering: frø	Hører opprinnelig til i Mexsiko. Liten tagetes. Sitronduftende bladverk i tette busker. Enkle, klargule blomster. Hele blomsten er spiselig. Brukes i salater, kaker, lemonade og desserter.	Tagetes Signet Lemon

Tagetes Red Gem <i>Tagetes tenuifolia</i> Korgplantefamilien Ettårig. 20-30 cm. En blomstervillig kryddertagetes som trives i krukker, bed og som en liten hekk Sol, halvskygge Knip for å få lengre blomstring Tørk ut før vanning Toppes Formering: frø	Hører opprinnelig til i Mexiko. Hele blomsten er spiselig. Blad og blomster har en fin krydret duft av sitronmynte. Den kan brukes i salater, kaker, lemonade og desserter.	Tagetes Red Gem
Timian Kryddertimian Hagetimian <i>Thymus vulgaris</i> Leppeblomstfamilien Flerårig 30 cm Sol Lett, veldrenert jord. Skrinn, kalk- og sandholdig jord Følsom for kulde Formering: frø, stiklinger	Hører opprinnelig til i det vestlige Middelhavsområdet. Timian er en av de eldste krydderplantene vi kjenner til, flere tusen år gammel. Vintergrønn halvbusk med purpurrosa blomster. Aromatisk bladverk. Svært vanlig, den beste matsorten. Fersk og tørket i ertesuppe, grillet kjøtt, kylling, eggeretter og i dressing.	Kryddertimian
Timian Kryptimian Småtimian <i>Thymus serpyllum</i> Leppeblomstfamilien Flerårig 10-15 cm Hardfør Mager, godt drenert jord. Vokser også på karrig, steinete bunn. Formering: frø, stiklinger	Hører opprinnelig til i det vestlige Middelhavsområdet. Timian er en av de eldste krydderplantene vi kjenner til, flere tusen år gammel. Vintergrønn. Krypene voksemåte. Litt skarp smak, god lukt. Brukes som krydder og til te.	Kryptimian

Tomat Tumbler <i>Solanum lycopersicum</i> Søtviefamilien Ettårig. Etter såing og herding i veksthus, er den en god friluftstomat på en varm og solrik plass når frostrisikoen er over Krever mye vann og næring Skal ikke knipes Formering: frø	Hører opprinnelig til i Sør- Amerika. Det er kun frukten som er spiselig. Veldig produktiv busktomat, cherrytomat. Utvikler lange, hengende greiner med mengder av små, røde og søte tomater. Dekorativ i balkongkasse eller hengeampel.	Tomat Tumbler
Tomat Terenzo <i>Solanum lycopersicum</i> Søtviefamilien Ettårig Etter såing og herding i veksthus, er den en god friluftstomat på en varm og solrik plass når frostrisikoen er over Krever mye vann og næring Skal ikke knipes Formering: frø	Hører opprinnelig til i Sør-Amerika. Tidlig og avlingsrik. God søt smak. Veldig produktiv busktomat.	Tomat Terenzo
Tomat Black Cherry <i>Solanum lycopersicum</i> Søtviefamilien Ettårig. Etter såing og herding i veksthus, er den en god friluftstomat på en varm og solrik plass når frostrisikoen er over Krever mye vann og næring Skal knipes Formering: frø	Hører opprinnelig til i Sør-Amerika. Originale svartrøde cherrytomater. Velsmakende og saftig fruktkjøtt. Veldig produktiv busktomat.	Tomat Black Cherry

Tomat Indigo Rose <i>Solanum lycopersicum</i> Søtviefamilien Ettårig Etter såing og herding i veksthus, er den en god friluftstomat på en varm og solrik plass når frostrisikoen er over Krever mye vann og næring Skal knipes Formering: frø	Hører opprinnelig til i Sør-Amerika. Verdens mørkeste tomat! Meget spesielle frukter på 30-40g. Plommelignende smak. Best når den får bli helt purpursvart.	Tomat Indigo Rose
Tomat Yellow Pearshead <i>Solanum lycopersicum</i> Søtviefamilien Ettårig. Etter såing og herding i veksthus, er den en god friluftstomat på en varm og solrik plass når frostrisikoen er over. Krever mye vann og næring Skal knipes Formering: frø	Hører opprinnelig til i Sør-Amerika. Kulturarv fra tidlig 1800 tallet. Mengder med 4-5 cm lange pæreformede, søte, gode tomater.	Tomat Yellow Pearshead

Litteratur:

Impecta.no

Solhatt.no

Rolv.no

Krydderurter, boken for krydderelskere, Lene Tvedegaard.

Frøkataloger

Wikipedia

Øvrig info på internett

Revidert 2017: Liv Jæger